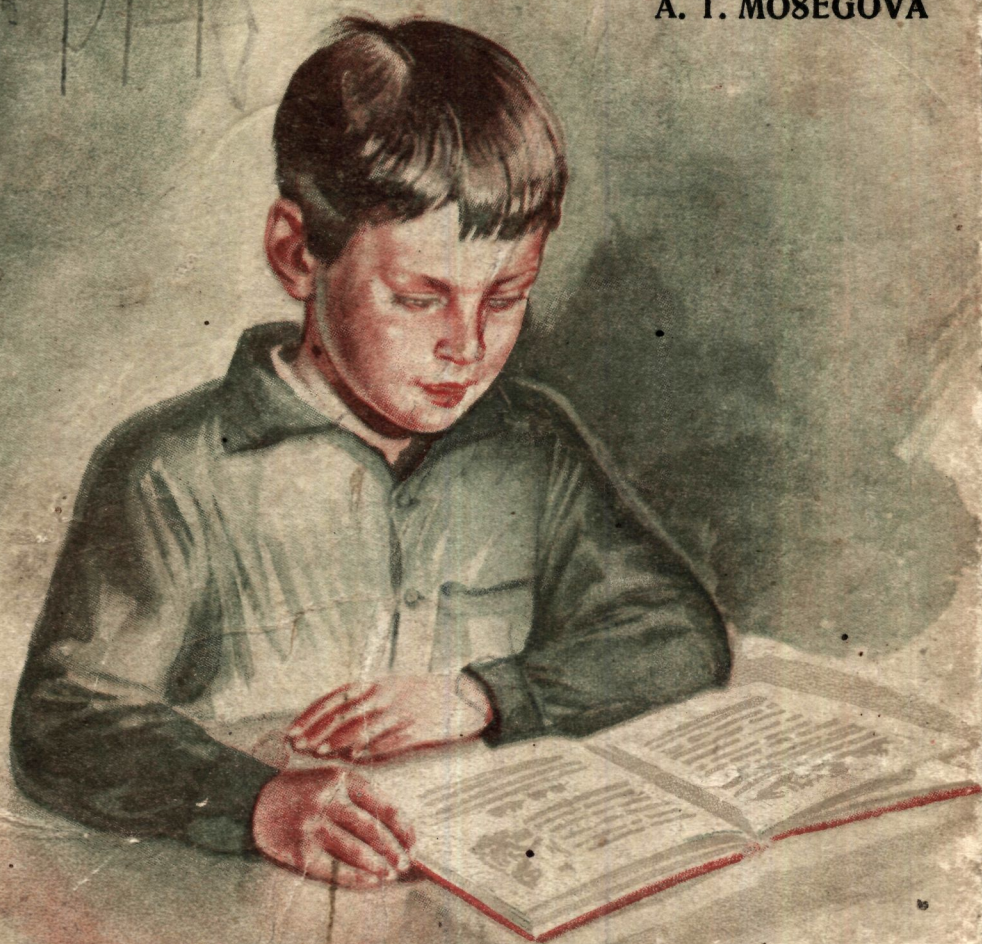

S. F. GRIBANOV
da
A. T. MOSEGOVA

BUKVAR

MOSKVA * UÇPEDGIZ * 1933

№ 769

S. F. GRIBANOV da A. T. MOSEGOVA

BUKVAR

Vištalis leznъ Komi okruglân
Oțir velə.an jukət

MOSKVA

UÇPEDGIZ

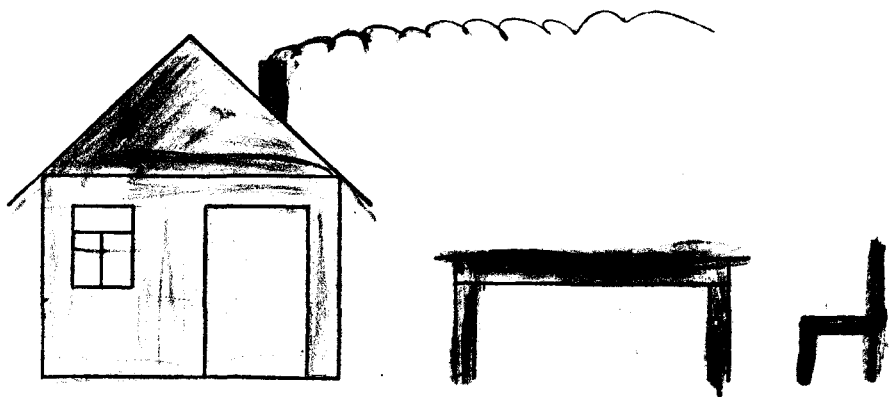
1933

Ответ. редактор *С. Ф. Грибанов.*

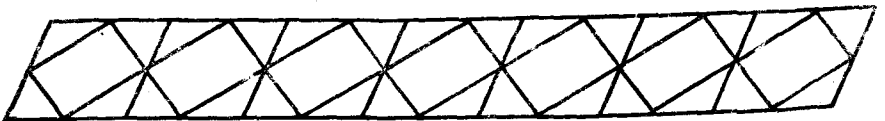
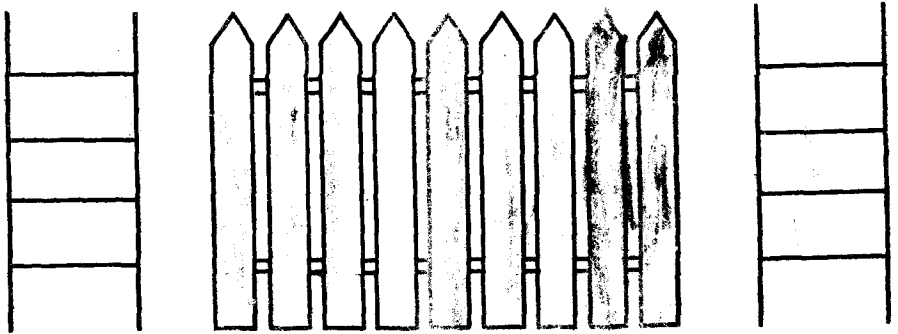
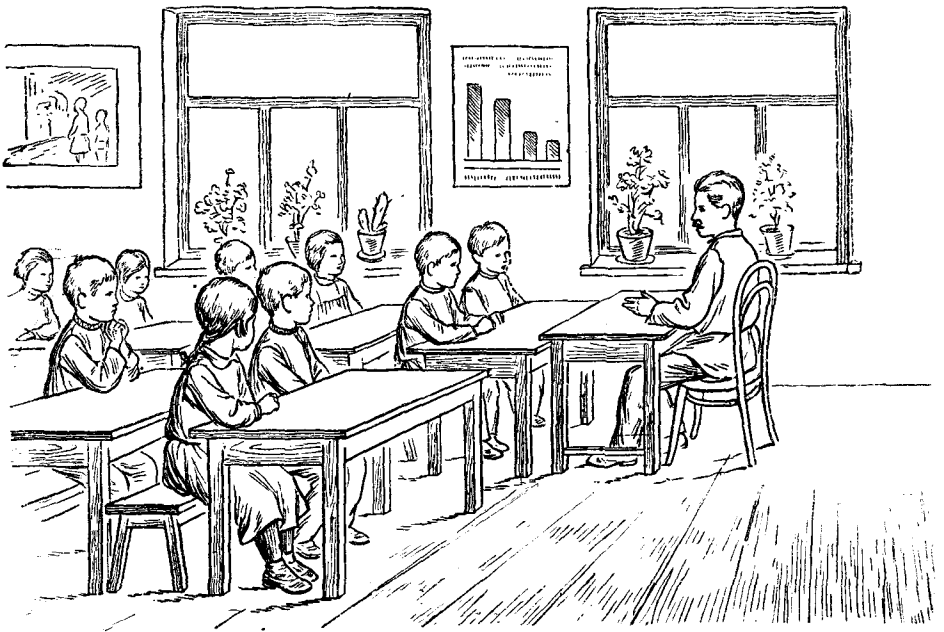
Технич. редактор *Козлов С.*

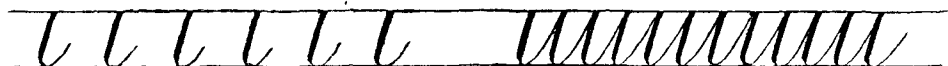
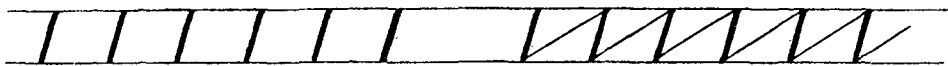
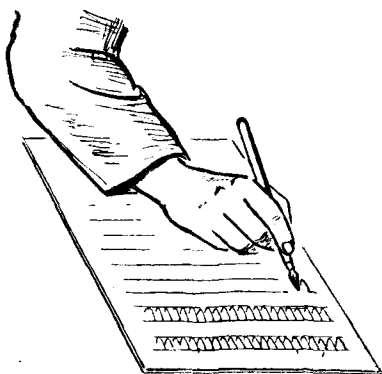
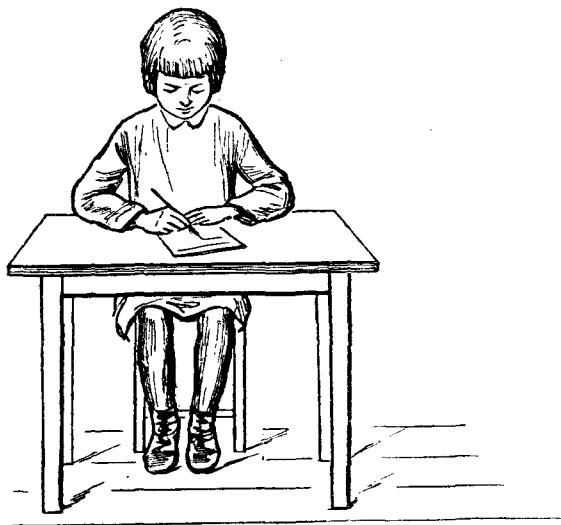
Книга сдана в набор 31/VII 1933 г. Подписана к печ. 8/VIII 1933 г. Учгиз № 5238.
Уп. Главлита В-с1176. Зак. № 769. Тираж 6500 экз. П. л. 5. Бумага 62×94 см.
47520 тип. знак на. 1 бум. л. Бум. листов 1625.

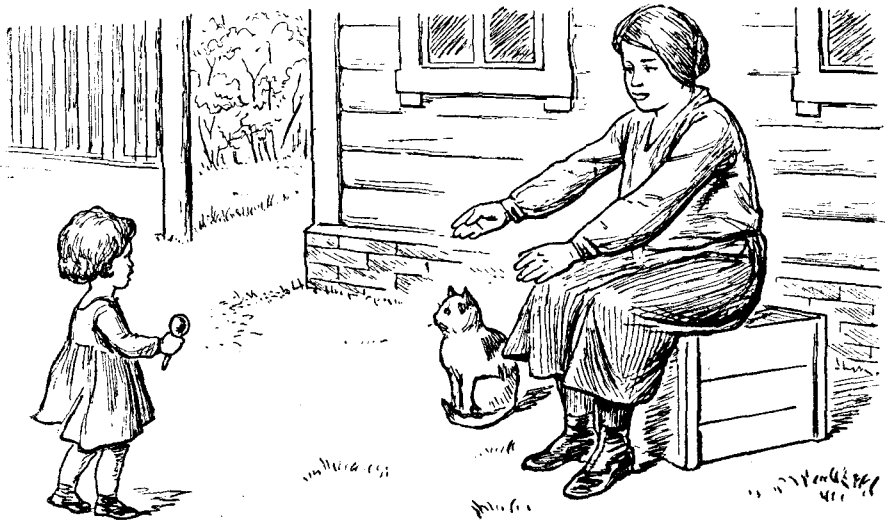
17-я фабр. нац. книги ОГИЗ'а РСФСР треста «Полиграфкнига»
Москва, Шлюзовая наб., д. № 10.

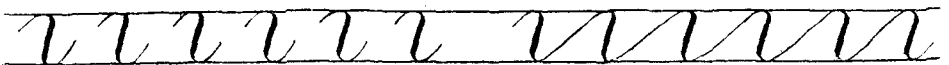
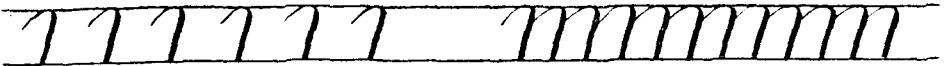

M A M

M A M

M A M

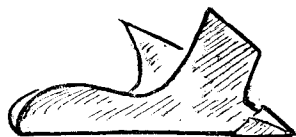
M	A	M
---	---	---

o o o o o a a a a a

m m m m m m

MAM NA

N	A
---	---

M	A	M
---	---	---

n n n ni na na na

mam mam mam

M A S A

M A	S A
-----	-----

M	A	S	A
---	---	---	---

M M M M M M M M S S S S S S S

S S S S S S S S S S

NA MASA
MASA NA

NA

MA SA

Masa Masa Masa

na mam na mam

SAR

SAR

S | A | R

SAR

NA SAR.

MASA

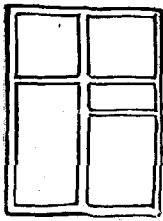
NA SAR.

na na na

SAR SAR

NA

MA

RAMA

RA MA

R A M A

rama

NA SAR.

SURA

NA SAR.

SU RA

S U R A

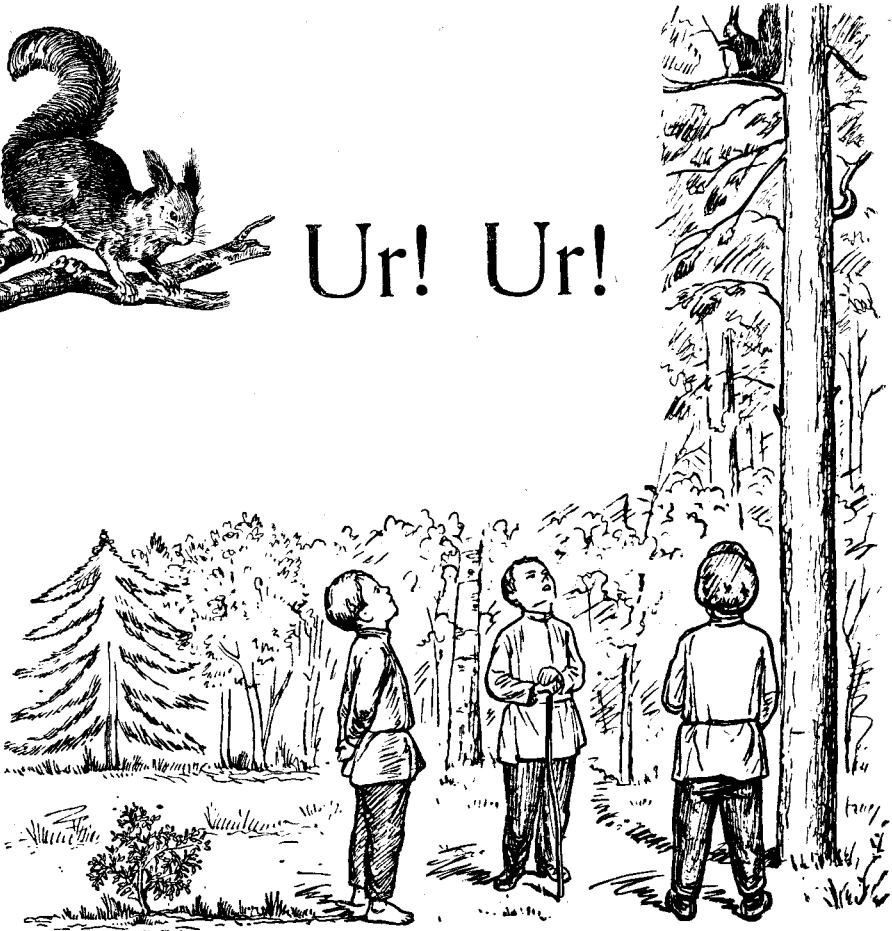
u u u

Sura Sura rama

ur

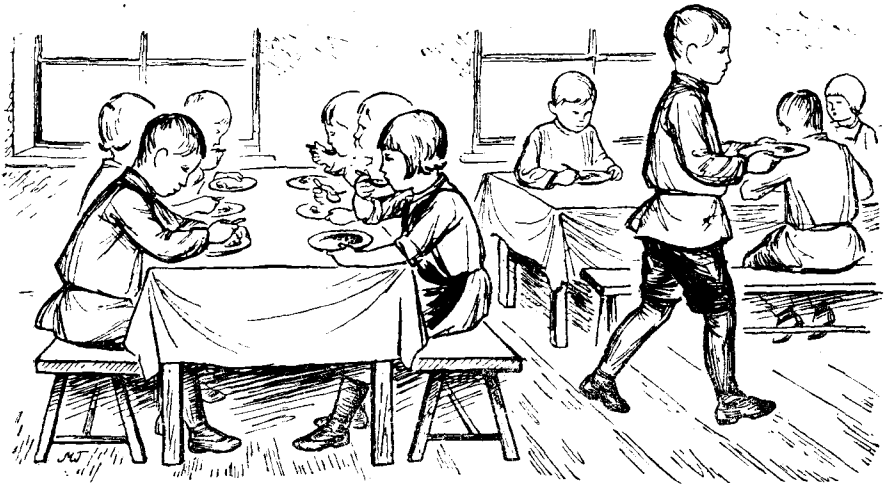
Ur! Ur!

Sura!

Ur! Ur!

Ur Ur

K a s a .

Masa na kasa.

Sura na kasa.

Kasa na.

k	a	s	a
---	---	---	---

k	a	s	a
---	---	---	---

k k k

KASA

Kək.

Kək kəkə:

kuk-ku! Kuk-ku!

A raka suə:

kar-kar! kar-kar!

r	a	k	a
---	---	---	---

r	a	k	a
---	---	---	---

Raka.

Handwritten practice strokes for the letter 'r' on a three-line grid.

Handwritten practice of the word 'Raka' on a three-line grid.

Rəman.

Mam.

Rəman munə.

A mam?

Mam nuə.

Rə	man
----	-----

mu	nə
----	----

R	ə	m	a	n
---	---	---	---	---

m	u	n	ə
---	---	---	---

Annu.

Rəman.

Annu tuk-tuk!

Rəman tuk-tuk!

Tuk-tuk! Tuk-tuk!

A	n	n	u
---	---	---	---

A	n	n	u
---	---	---	---

t t t   *tuk - tuk*

una

muna

Sarən.

Ək, sar, sar!

Kut, kut, Annu!

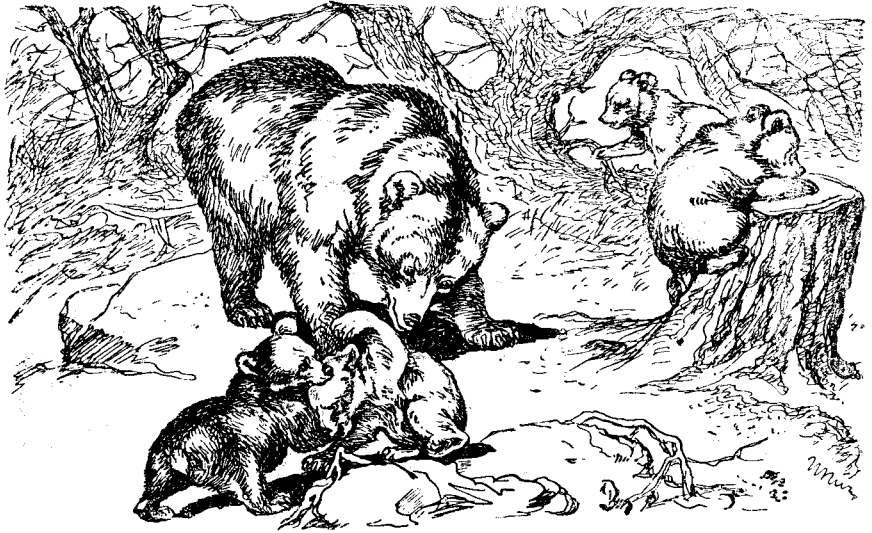
Kut, kut, Rəman!

Ək, sar, sar!

Sur-sar munə.

tar
kar

mak
rak

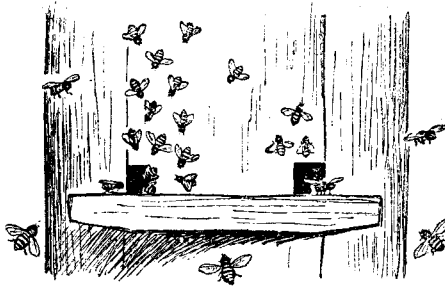
Os.

Osok.

Mos.

To una mos.

o o o

of of of mos mos

Vərə.

Vərə munə
Rəman.

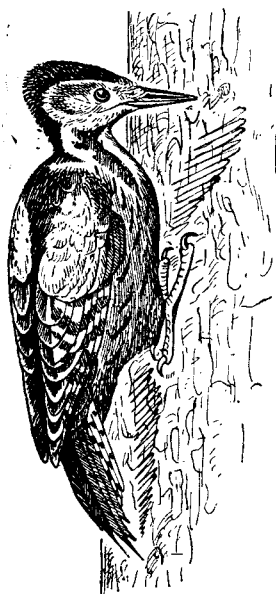
Munə Onton.

Masa munə vərə.

Annu munə.

O	n	t	o	n
---	---	---	---	---

v v v   *Vv*   *v v v.*

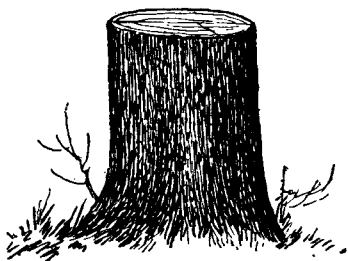
Кыг.

Кытэн, кытэн
кыг?

Үәгьп кыг.

Ныг так ныг!

Кыг кокә тыг.

Мыг.

Б Б Б   Кыг Кокә Тыг.

сog

кog

кыг

сыг

Vər.

Una tatən vər.

Omən vər, vər.

Vərɲn una tar.

Vərɲn una ur.

Vərɲn una os.

vəv

vər

Ira, Kim i Ərin.
Misa, Annu i Onton.
Kuim i Kuim.
Kuim i kuim.

Mi	sa
----	----

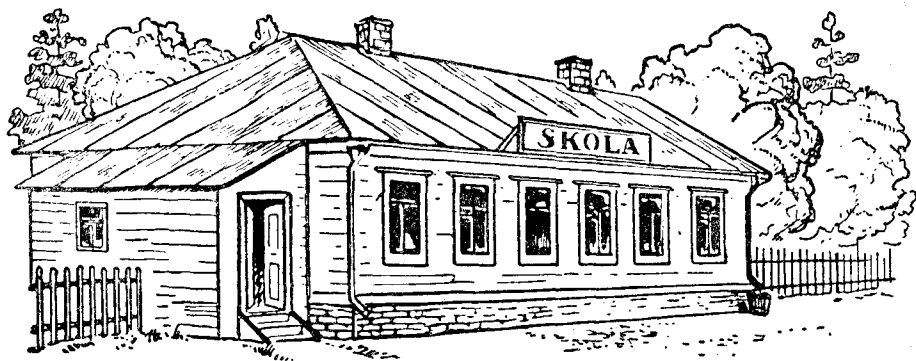
Ə	rin
---	-----

M	i	s	a
---	---	---	---

Ə	r	i	n
---	---	---	---

i i i

Misa

Skola.

Mi lun-lun

loktam skolaə.

Skolaə loktə Kim.

Loktə Ərin,

Misa i Ira.

l l l l l l l l

Skola Kols.

Kerim kartov.

Talun kerim kartov.

Kerim luk i morkov.

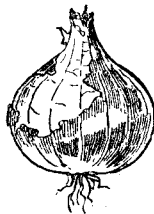
Em əni kartov.

Em luk i morkov.

e e e Kerim luk.

Kartov.

Luk.

Morkov.

Sæstəm va.

Sana, lok, lok!

Sano, lok, lok!

Loktə, loktə.

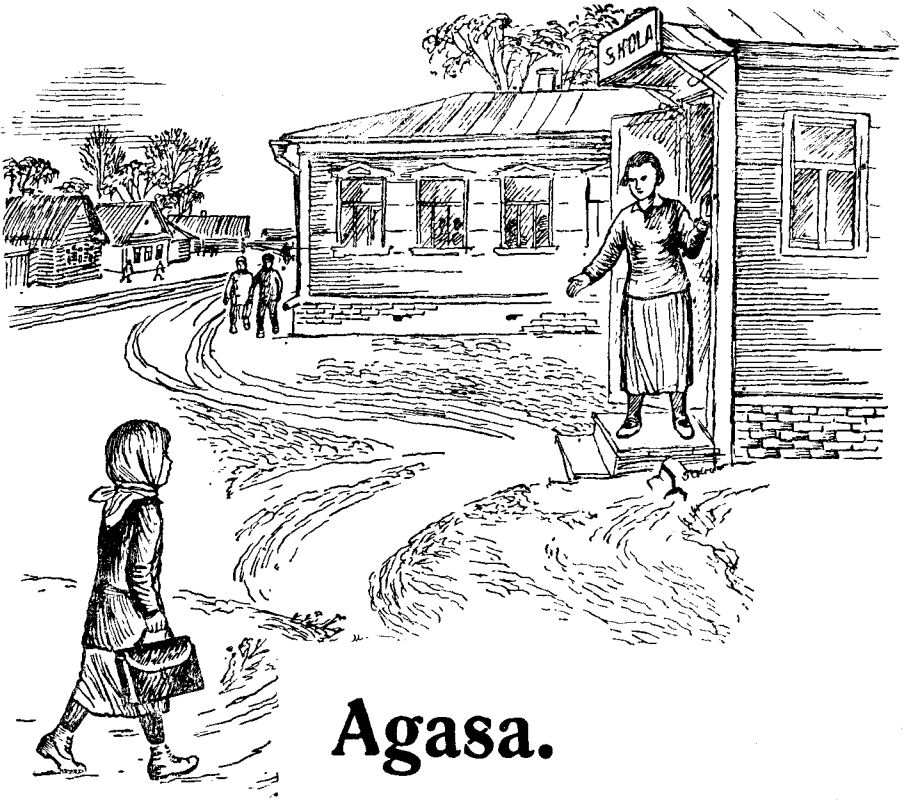
To em sæstəm va.

Kolə sæstəma ovнь.

3 3 3   sa sa sa

Sana Sana Sana

Sana		Misa
Sano		Masa.

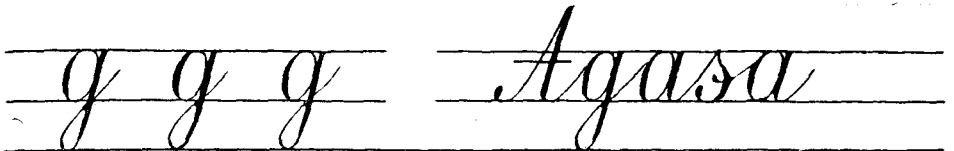
Agasa.

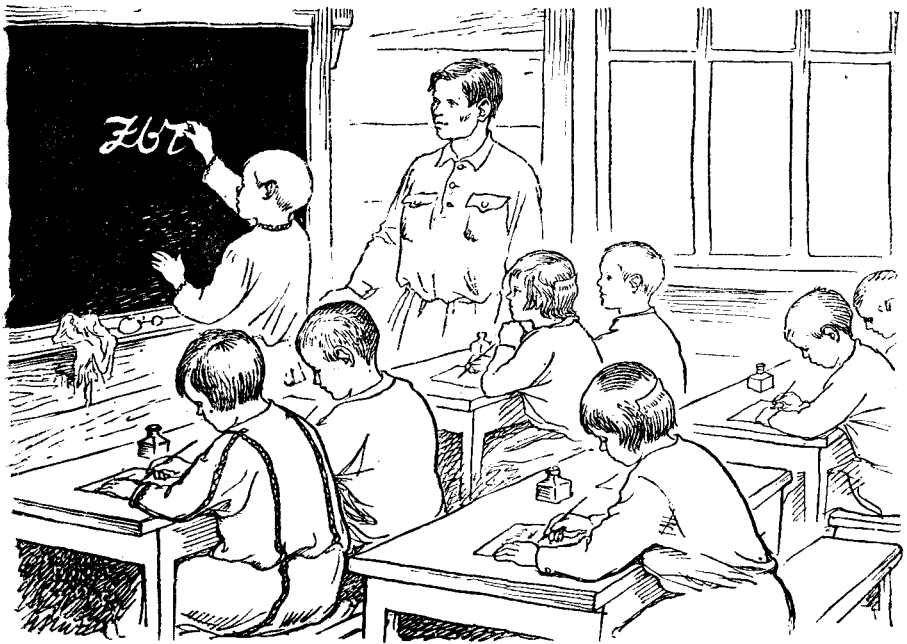
Mam munas vartnъ.

Agasa olə gortas vonokkət.

Əni Agasa vetlə skolaə.

Vonok olə kaga kerkuъn.

To munə urok.

Agasa gizə.

Әтлаьн гизəнь.

Зьрас сь он кьв.

Toko gizəнь.

З З З Кизəнь гизəнь.

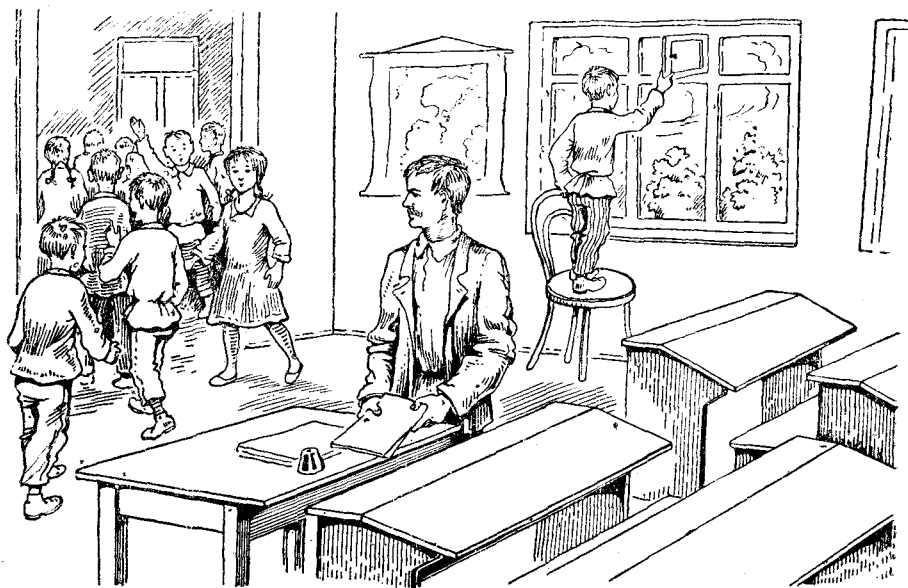
ЗБЦ ЗБЦ ЗБЦ

zar

gaza

зьр

vazьн.

Peremena.

Talun ətəryn gaza.

Əni lois peremena.

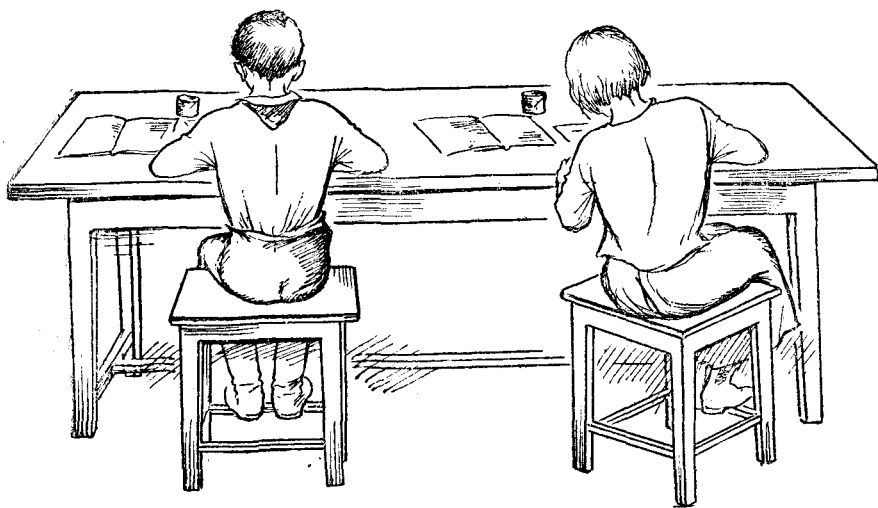
Loktə petam ətərə.

Зьрѣс loas səstəm rua.

Рѣрам səstəm rua зьрѣ.

P	e	r	e	m	e	n	a	P	e	r	e	m	e	n	a
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

p p p   petam stov.

To pukalə
Boris.

To pukalə
Pasa.

Boris pukalə vura.

A Pasa?

Pasa voksa kəstəm.

Pasa pukavń avu velaləm.

b b b

Boris pukalə vura.

Pa | sa

Ma | sa

Pa...

Ma...

Dasa.

Вьдѣс ѣтикѣ керѣ, мѣдикѣ керѣ.

Dasa вѣвалѣ. Dasa сумитѣ.

Dasa вьдѣнлѣ радмѣтѣ.

Dasa! Кер аслѣт парка.

En вѣван, en сумит!

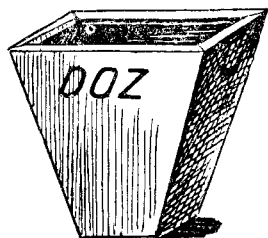
d d d

dasa, ker parka.

Zakar.

Zakar kuzə vьdtor kernь.
Keras kerku. Keras pьzan.
Sьlən una vumaga, una pu.
Kerəm torrez skapьn.
Vundaləm vumaga
oz rez omən.
Vьdəs əktə dozə.

z z z

En rez vumaga torrez.

Ar.

Munis gozum.

Oz sontь sonđi.

Puez kuzmәnь.

Korьs tu vьlә uşә.

Бвбез вььп ави şu.

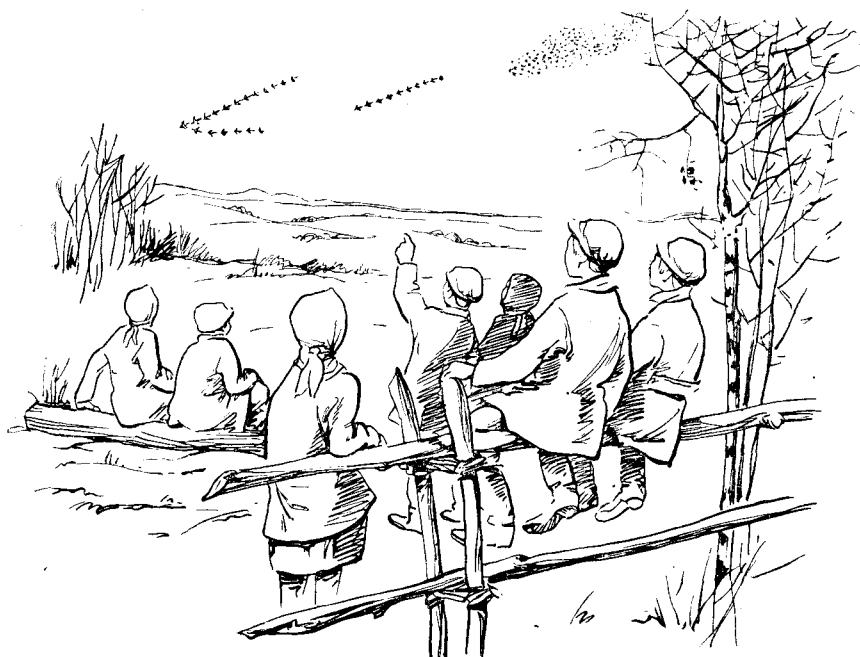
Ətәrьп şo zerә i zerә.

Loktis ar.

Puez vьliş uşә korь.

Uş	paş	şbV
us	pas	sbV

Pətkaez.

Munam talun skolaə.

Vašu gorətis:

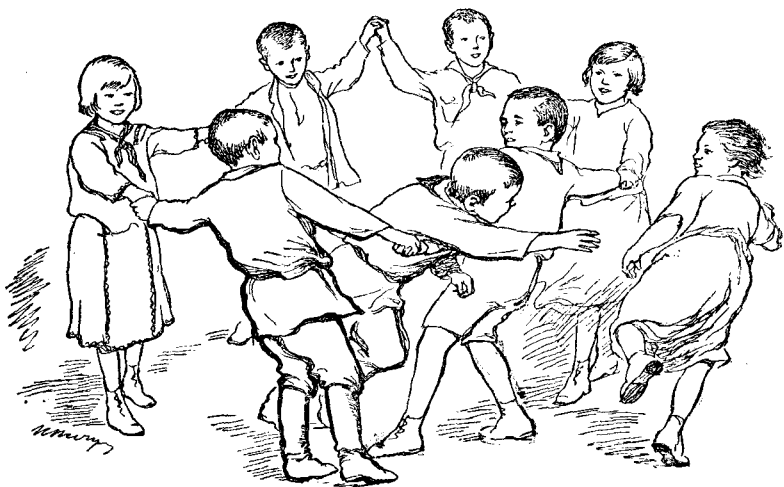
— Utkaez, utkaez!

Mi suvtim. Вьльн utkaez
рѣз пьрəн кьщəнь.

A кьтəнкə turiez krivzəнь:

— Kriv, kriv, kriv!

Pətkaez munəнь sonьtinə.

Orsim s̄br̄ən da kaḡən.

Taḡa v̄əli s̄br̄.

Vaḡa — kaḡ.

Kaḡ kutə s̄br̄əs.

S̄br̄ p̄ssalə.

No i orsim.

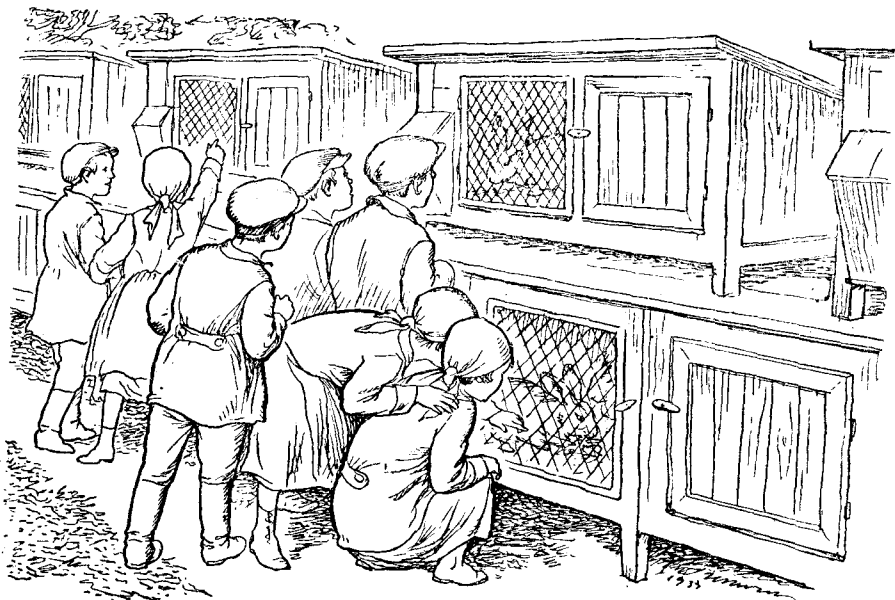
Taḡa una kotraḡis.

S̄v̄əḡn Vaḡa kutis

Taḡaəs.

Ny Ny Ny

Maḡa da Vaḡa.

Krolikkez.

Skolaŋ eməş krolikkez.

Krolikkez oləň kletkaezŋ.

Verdam lunnas kuimiş.

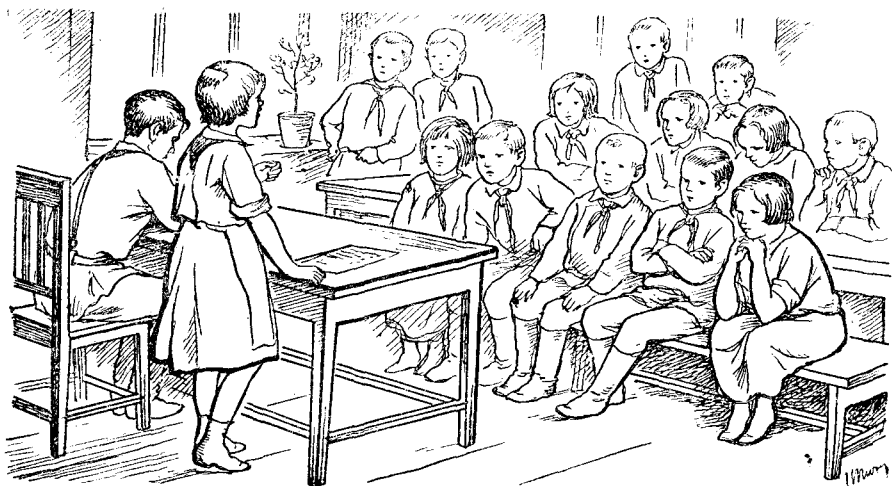
Verdam vez turunən.

Əni skolaŋ daskŋk krolik.

ly ly ly

Перва вѣдмѣнь

кrolikkez.

Совраңо.

Talun vəli sovraңo.
Setən pioner Loņa suis.

— Kolə vermaşnъ.

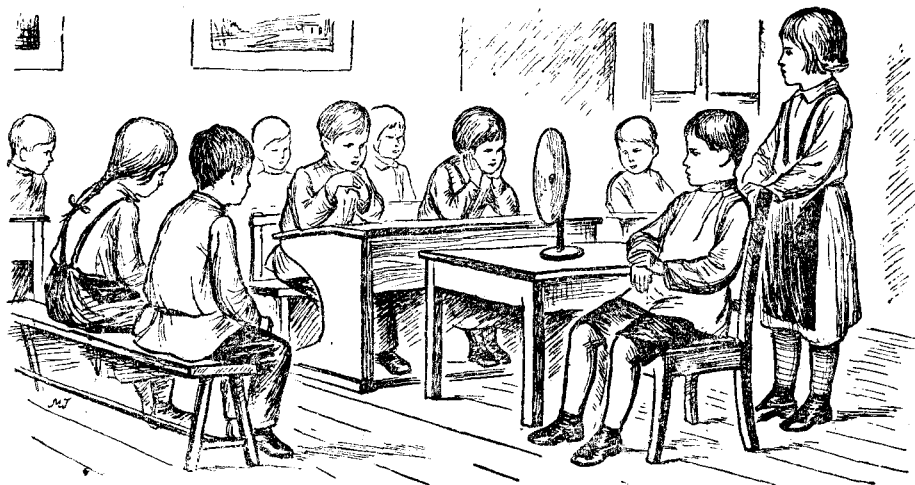
Kolə gizsъnъ udarnikə:
Gizim dogovorrez.

Dogovorə suvtətim:

1. Вьд lun loknъ skolaə.

2. Asьlən urok vьlə ңe
şormъnъ.

3. Səstəma ovnъ.

Radio.

Radio кыла
ылыңса-ыла...

Radio şurə gəgər:
karrezşan-karə,
viļ Kudьmkarə.

Кывлит едә ти радио?

д д д

Ми кызым радио.

dad

dod

dad

bed

Çeľad sad.

To çeľad sad.

Мьмда çeľadьс setән!

Vaņu, lok orsнь!

Pondisə Vaņu da Vaşu orsнь.

Bura gazətçəнь sadas çeľad.

Bur əni çeľadlə.

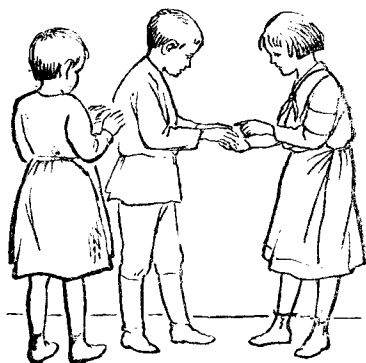
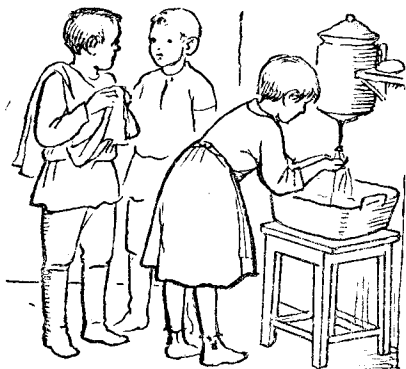
Çeľad sad şetə inkalə koknət.

Ç Ç Ç

Gazə çeľad sadən.

Loktə, çelad!	Bokə kiez!
Suvtam ordçən.	Vьvlaŋ kiez!
Bərlaŋ ƚekin	Ətik, kьk!
Ogə kołtçə.	Ətik, kьk!
Ətik, kьk!	Una gazьs.
Ətik, kьk!	Ави vazьs.
Sułga koknat!	Əktam vьn.
Veşkьt koknat!	Una vьn!

Səstəma ov.

Noko, Peța, lok tatçə.

Mişşin talun, en?

No i şədəş kiet.

A şivi vylat mьmda ңaťьs...

Ҙața, Peța, en ov.

Mun maťegən vura mişşь.

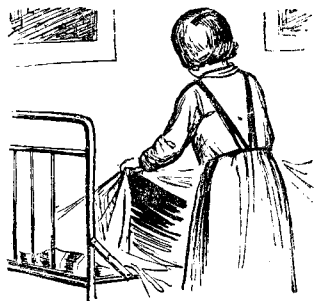
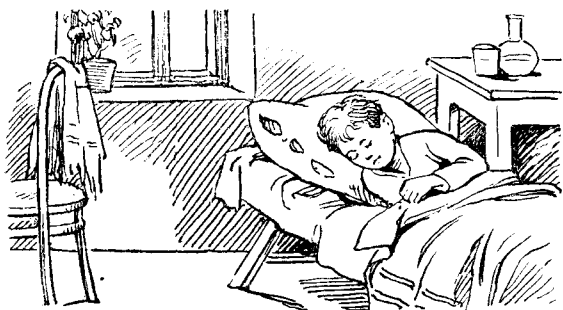
Kața da Mița—sañitarñikkez.

Korəнь səstəma ovнь.

t_s t_s t_s

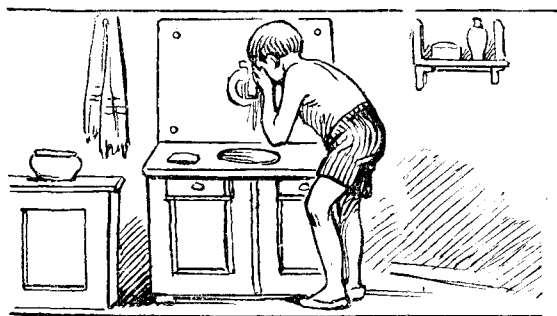
Mişşə maťegən.

Mi suim:

Uz ətnat krə-
vaʔn!

Uzəm vərɣn
oʔpaʂtə vevttʔ!

Bura kosvi miʂʂʔ!

Uz Uz Uz

Uz ətnat.

Pioner—çeladlə primer.

Zina.

Şizim çasə
Zina pır
termaşəmən
çeççə svır.
Mişşas çuzəm,
mişşas ki,
bura mişşas
i şivi.

Łiza-moz, alı Zina-moz kolə
ovnı?

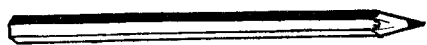
Łiza.

A to Łiza
uzə dır.
Gorən, norən
piskə nır.
Çeçças toko,
boştə nañ.
Aslas miştəm
çuzəmban.

Uz das ças!

Kollektivnəj dobro.

Karandas,

četrad, pero,

Kniga,

karta,

stul, rьzan,

sumka, parta,

i vьd tor,

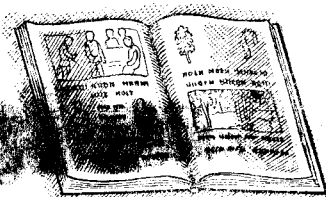
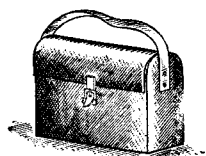
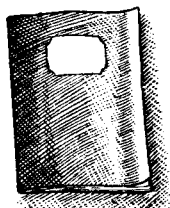
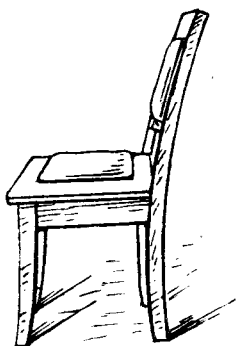
velətçiş,

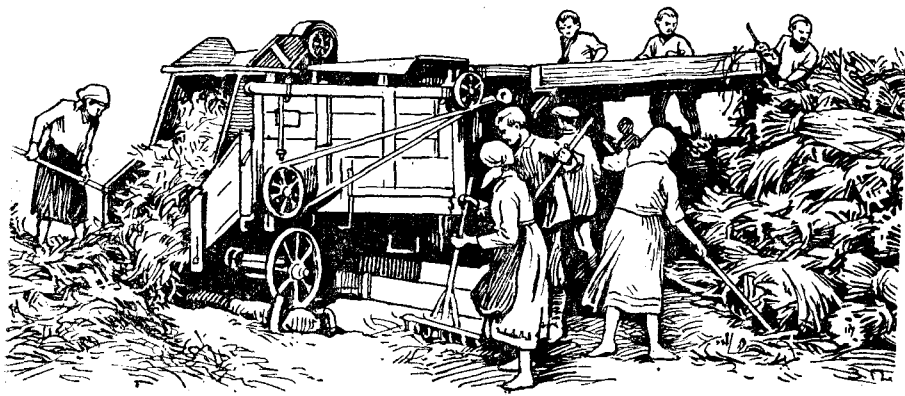
te veş en,

tor.

en zugdь,

en koşav!

Kolhoz.

Kolhozyn ətləyn vundəny.

Kolhozyn ətləyn vartəny.

Kolhozyn ətləynəş vəvvez.

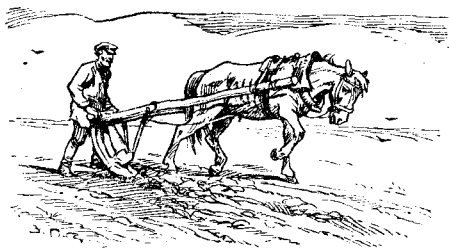
Kolhozyn ətləynəş masinaez.

Kolhozyn vьdmə vur şu.

Una nənsə kolhozys şetə
gosudarstvolə.

x x x

Kolhozyn una vьn.

Ətikən.

Gəris Ivan gərən.

Kudiş rezis tuş.

Əti-əti turun sorən

sylən bədmis şu.

Vundan kadıt şəkıt.

Vişə bura kos.

Çoza uməl şusə

kinat-ed on boş.

lazımata gərəs gərəs.
Az bədmis bur şu.

Kolxozьn vurьk.

Uməla olis Petra.

Kəzlis toko kьk gektar.

Kerisə dєrevnəə kolxoz.

Petra pьris kolxozə.

Kolxozьn una kəzəнь ruзəg.

Kəzəнь zər id da sogdi.

Kolxozьn una vurьs.

з з з

Kolxoz kəzə vur

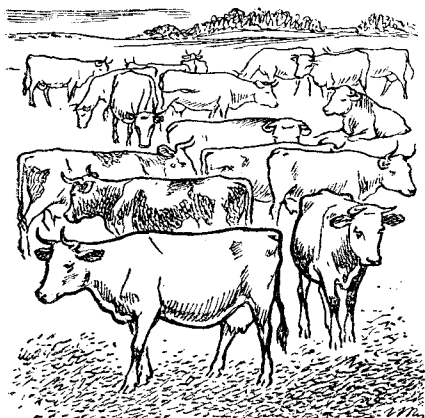
kəzьn.

Колхозы.

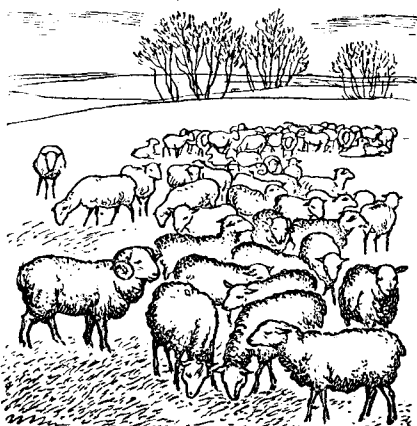
Вьна тракторән
мусә гәрисә
да масинаән
тушсә пуктисә.
Шуьс вьдмис да—
вүра оклашә.
Но масинаән
вәра петисә
і топ орсәмән
ьв кузәтисә.

Kolə jəv, vi da jaj.

Kolxozьn una
şakəj poda em.
Eməş mässez.

Kolxozьn eməş
una vałaez.

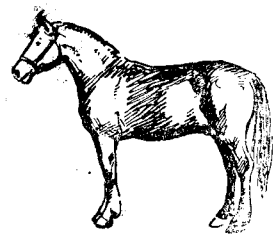

Eməş porşsez.

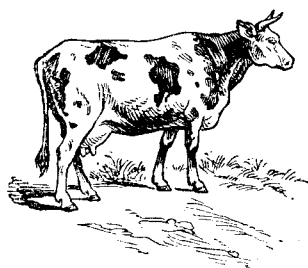
Mijanlə una kolə
vəđitnь poda.

Loas poda, loas jəv, vi da jaj.

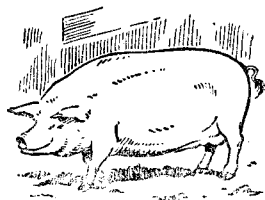
j j j
jəv, vi da jaj - bur sojan.

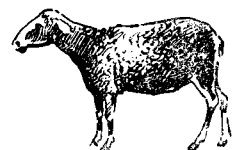
Vəv.

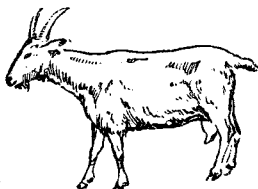
Məs.

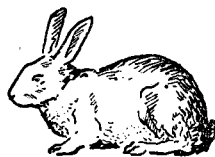
Porş.

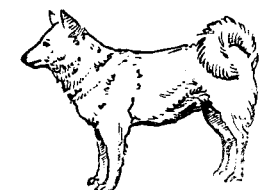
Bała.

Kəza.

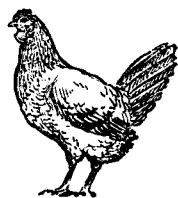
Krolik.

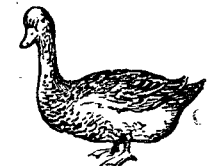
Pon.

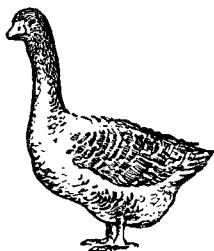
Kaň.

Kurəg.

Utka.

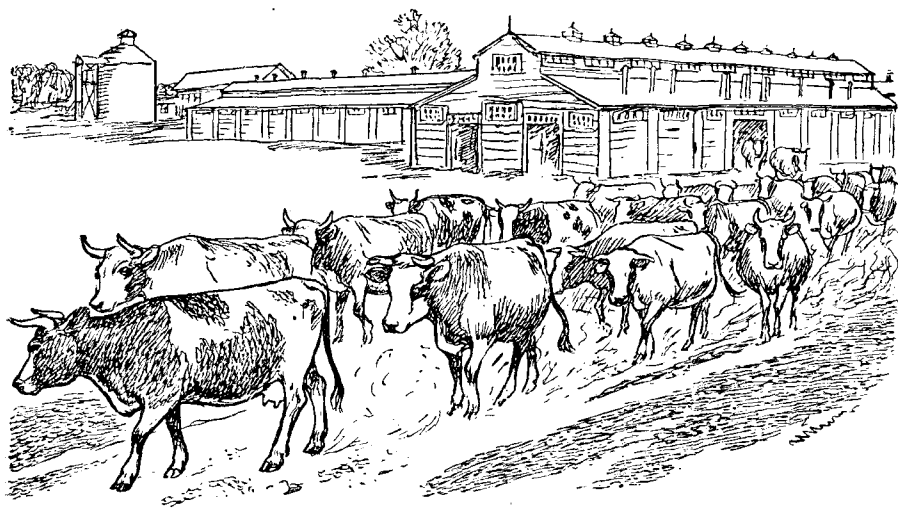
Зозог.

Kurka.

Viştalə, kinəs estən resujtəmaş.

Мыј nija mijanlə şetəнь?

Ferma.

Мьмда мәссес мунәнь.

Ена мәссес јәла пода фермаиш.

Но и мәссеz: бурәш, јонәш!

Бурә дәзирәjtәнь нијә фермаас.

Вердәнь, јукталәнь әти кадә.

Вердәнь нормаез шәрти.

Уна јәв шетә фермаас.

ferma şets una jəv.

Фабрика.

То кылә гудок.

Гудокъс җиҗеҗ керан фабрикаиҗ.

Фабрика корә узавнь.

Термаҗәнь котәртәнь гавоҗәҗез.

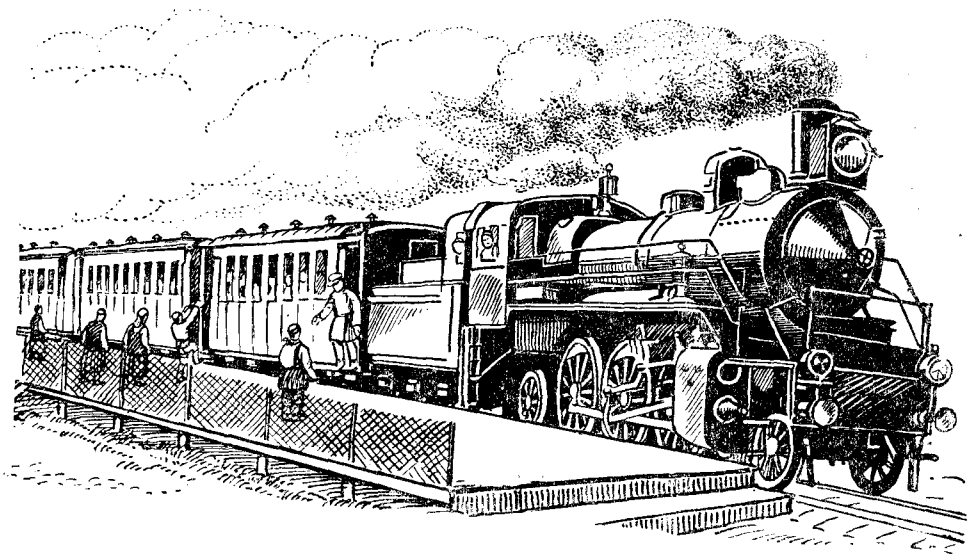
Сувтәнь узавнь станок дьнә.

Ризә изьс станок дьнас.

Заз. Зоз. Зек. Зьз. Зьп.

З З З

Узалиҗ отир дорс виҗ
олан.

Masina.

Tukətə, jorkətə, gьmətə —
munə masina.

Masina kьeəvtə una kar.

Kьeəvtə una dєrevņa.

A єпньс, єпньс!

Єпньс єакь|əп, єакь|əп putriktə petə.

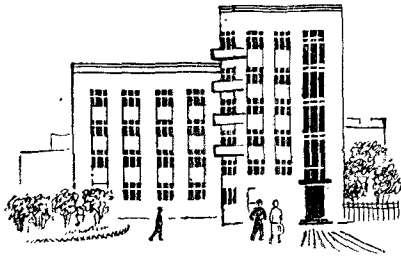
Мьj кьскалə masina?

Єак. Кааа. Єакь|. Роє. Кьє.

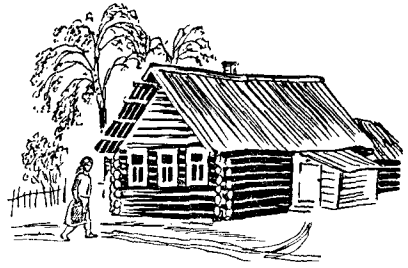
Є Є Є

Єакь|əп petə єпн.

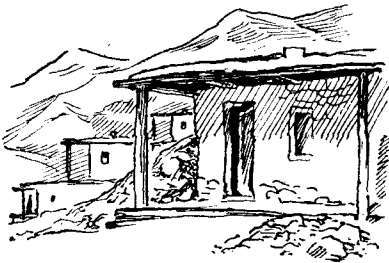
Кытэн кыеэм оланін.

Керку
карып.

Керку
дереvнанып.

Саkла
аулып.

Јурта
штеpып.

Мыј ета?

Кәт рьзан вьльп,
Кәт і стов вьльп,
орсә да шыә,
горәп шорңитә.

Кыvзыпъ сижә
вьдәп јубитә.

Ləşətçam Oktab kezə.

Loktə Oktab praznik—ЫЗЫТ praznik.

Talun mijə başitim skola.

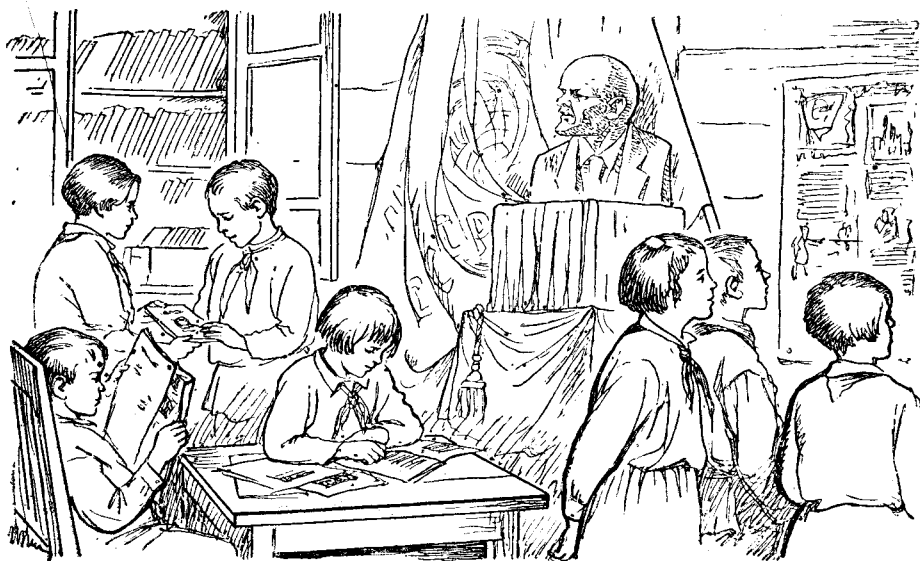
Ləşətim Lənin peleşok.

Əsətim gərd dərapassez.

Gizim plakattez:

Mijə—Oktablən çələd!

Mijə—mu pašta Oktab ponda!

КЛУБЪН.

Вьдән, вьдән клубә локтә.

Шьвнъ гогән шьланкьв.

Пионерскәј шәләм јоктә.

Ньләп ьзьт коллектив.

Мьј-ед токо оз и керә

Клубас чәләд пионер.

Штәнгәзета гизә, лезә.

Дума кишшә, кьзи зер.

Oktab revolucia.

Uməla ovşis raboçəjjezlə. Uməla ovşis
kreşşanalə.

Leñin da komuñis partiä suisə:

— Vəşətəm pomessükəs, burzujəs.

Vlaş şetəm sovettezlə.

Oktab təlişə lois revolucia.

Revolucia vermis.

Uzaliş oñir boştis aslas kiə vlaş.

... C C C

Oktab təlişə vəli
revolucia.

Oktab lunə vədəs çələd — oktabrjonokkezə!

Рабочәјез суәнь:

— Октаб мијан
празник!

Колхозниккез

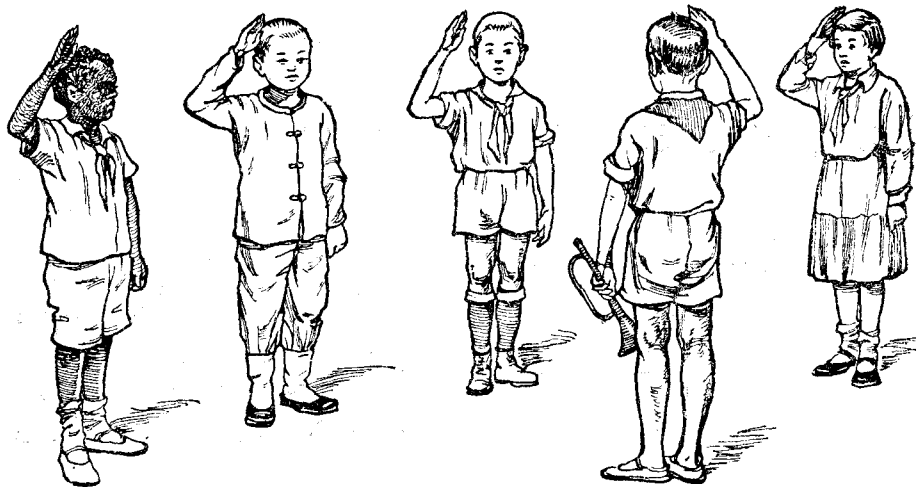
суәнь:

— Октаб мијан
празник!

— Октаб мијан
празник! —

суәнь пионеррез
да октабриjonоккез:

Tom.

Li.

Said.

Kim.

Ədi.

Tom Amerikais. Li Kitajis. Said Indiais.
Ədi Angliais. Kim SSSR-is. Бьдәһһһһ һһһ
pioņerrez.

Toko mijan SSSR-ьһ vlašьs ravoçәjjez
da kreşşana kiьһ.

Mәdik stranaeьһ vlašьs burzuјjez kiьһ.
Şәkьta ovşә setçin uzalişşezlә, һь çelәdlә.

Бьд страһаьһ em komuņis parçia.

Komuņis parçia korә ravoçәjjesә pes-
şьһь sovets vlašьs ponda, socializm ponda.

Vonnez.

Pessiş pi bǝdlaiş:
Tatiş-ja, Kitajiş,
Roç pijan-ja, komi zon
Ətamədlə bǝdǝs von.

Oktab lunə mu paşta uzaliş oñir çəladlə
ındam juər.

Pionerrez da oktabrjonokkez — mu
paşta uzaliş oñir çəladlən jotrtez.

Lenin.

Lenin mijanlə vəli

meddona jort,

bur velətiş.

— Pondam ovny, kəz velətin,
mijan dona velətiş!

Siz suəny mu pašta uzaliş oğir.

Siz suəny mu pašta komunissez.

Stalın.

Stalın — Ləninlən medbur velətçis.

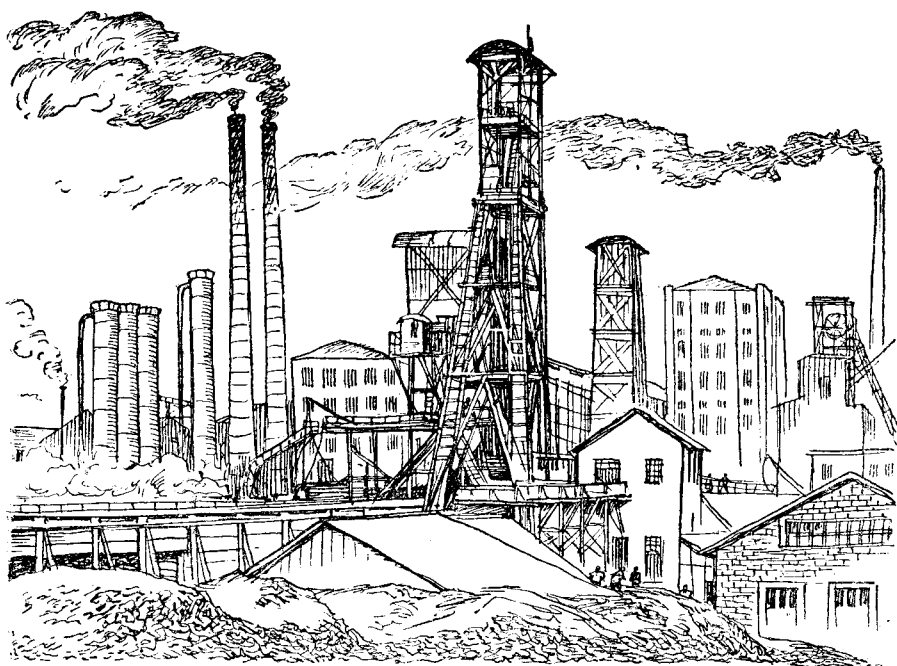
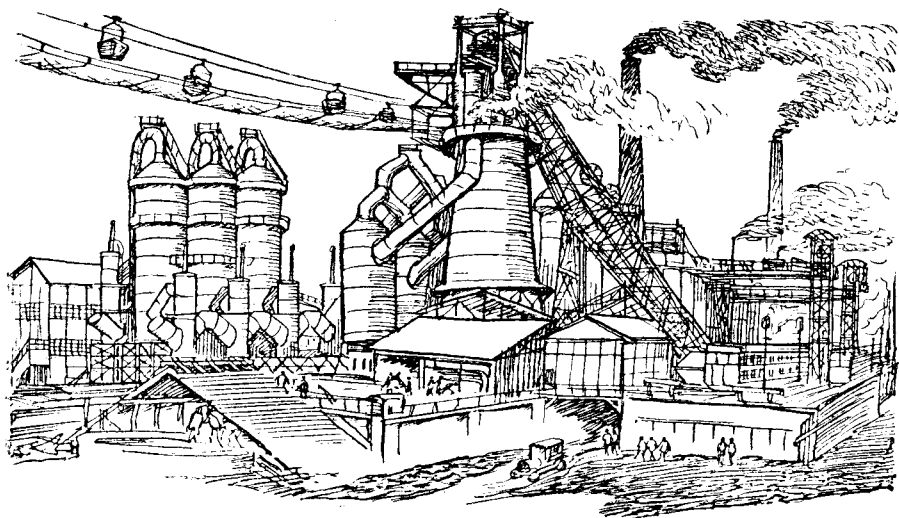
Nuətiş — bolşevik partıalən.

Nuətiş — uzalış oğirlən.

Vozd — mijan strojkalən.

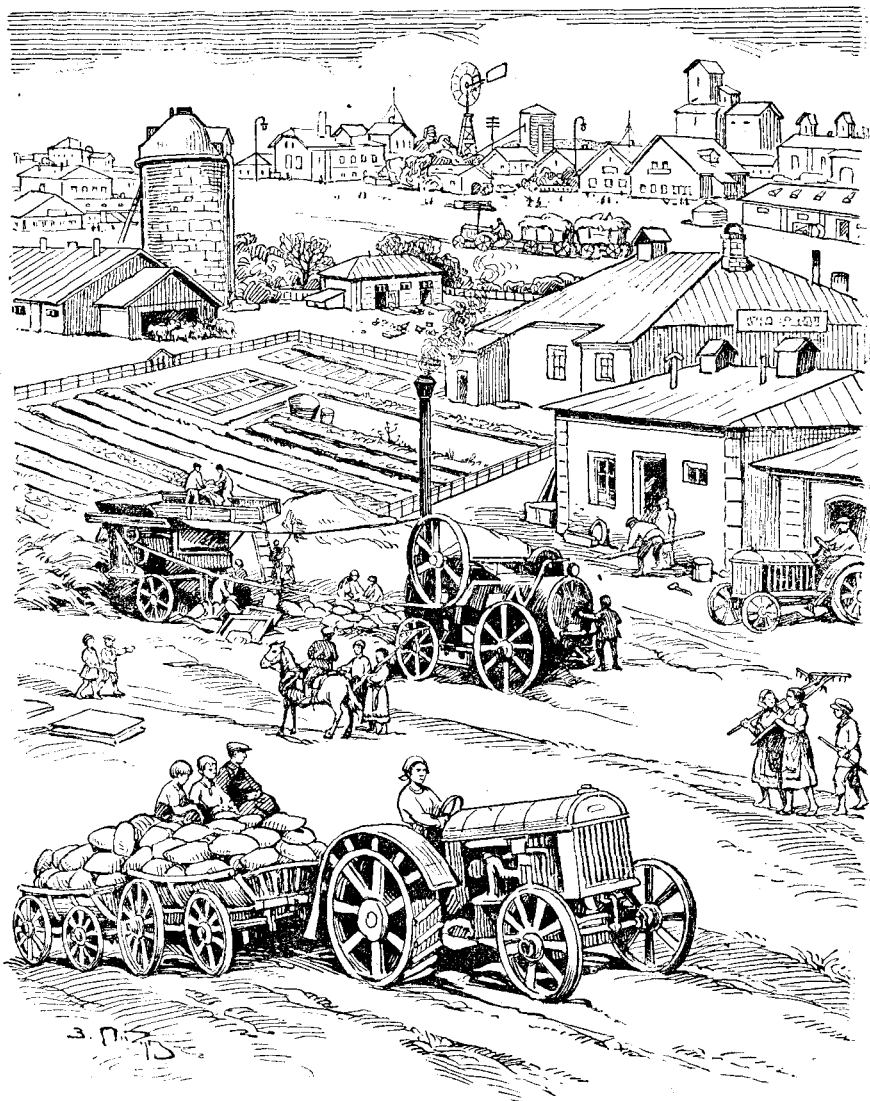

Мъј мијә stroitam.

Mijan vәlisә jеәә zavoddez, fabrikaez.
Әni stroitam gъriř zavoddez da fabrikaez.

Мъј мијə stroitam.

Mijə stroitam sovxozzez da kolxozzez.

Mijə stroitam socializm.

Dorjънъ soviet strana.

Ətik kapitalis oz vermь veşkyta vizətnь
mijan strana vьlə.

Nija mesajtənь mijan strojkalə.

Nija ləşətçənь munьnь mijan. vьlə
vojnaən.

— Dorjam soviet stra-
na! — viştalis komuņis
partia.

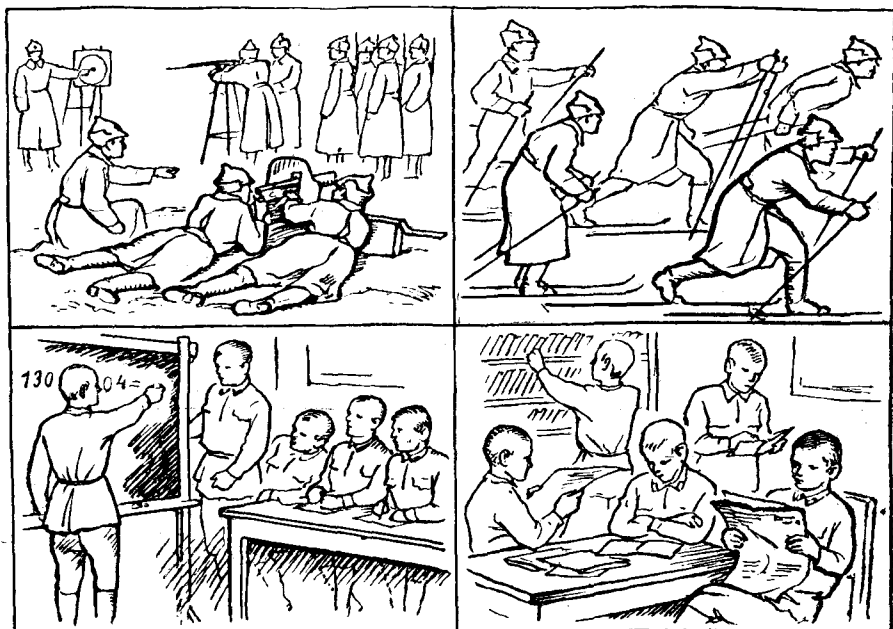
— Dorjam! Og şetə! —
viştalisə raboçəjjez.

— Dorjam! Og şetə! —
viştalisə kolxoźnikkez.

Ƙin vizə kias molot, jonzьka kutis kias
molot. Ƙin vizə kias vintovka, jonzьka
kutis kias vintovka.

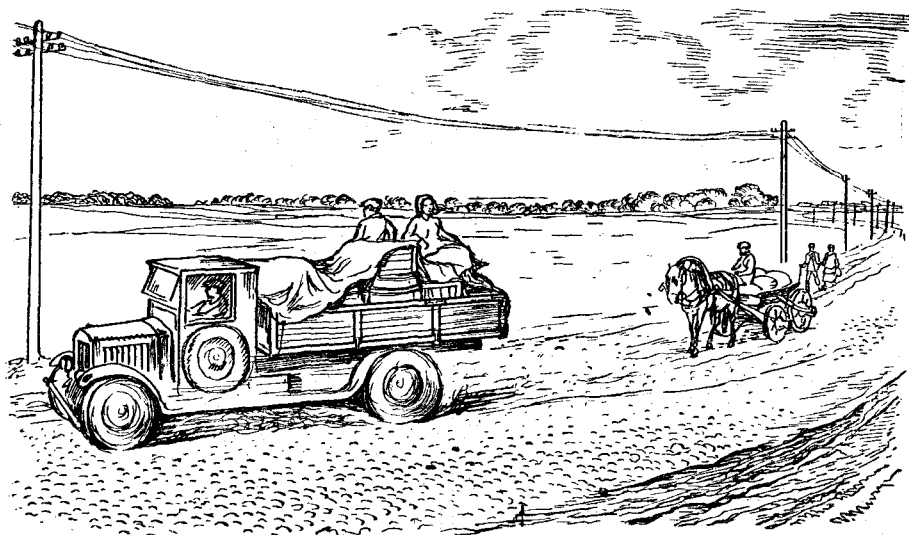
Gərd armia — SSSR-lən vernəj dorjiş.

Gərd armia.

Mijan armiaəb vьna.
 Dəzəritə viļ strana.
 Vragəs matə oz lez dьnas—
 Vestas, çarkas ььna.

Pəssiş oğırəb uzalə:
 Kamgə dorə viļ olan.
 A Gərd armia otsalə,
 Zıgdə-talə nəkolan.

Soşse tuj.

Ok te, kbeam veşkıt da volkıt tujıs!
Avu tuj—rızendəra.

Çelad, vetlit edə ti eta tuj kuza?

Seeam tujıs mijan okrugın—Kudın-
karşan Mendelejov stanciaəz. Soşse tuj.

КѢVZY, КѢVZY! Çu!

T-r-r-r!.. Tu-tu-tu!.. T-r-r-r!

Bukəstis, svignitis—munis ozəttinım.

Bəras toko ın kajə.

Eta avtobus vetlə soşse tuj kuza.

Кьskalə oşirəs ətmədərə.

Vetlənı i gruzovəj avtomobillez. Təvar
кьskaləнь.

Vəgъn.

Pьris kolhoz vərə. Ponds keravnъ
vər. Ətikkez keralənъ, sujjanъ uvvez da
voļənъ kaç. Mədikkez kьskalənъ kersə
vuntə.

Kazətənъ, gьmətənъ pərənъ puez.
Çizətənъ pilaez. Miçaa sotçənъ keraşışsezlən
vira, gərd çuzəmmez.

— Norma tьrtim! — Suə brigadır Petra.
A kulak Zakar pukalə-ņi kazarmaьn.

— Mьjlə lьşin pesnъ. Ətrьr-taj pьrali
vəras. Tьrmas sьşsa... — suə kulak.

No sovet zastavitis kulaksə tьrtnъ vər
zaptan norma.

Udarnəj brigada.

Petis brigada udarnəj.
Sum levis, goralə vər.
Çer nırs pu şələm garjə.
Lım busıs — çoçkom kımər.

Rəgənb kəzgəməp ruez,
Kızı çarla uvtın sər.
Vına udarıklən kııs.
Ker ovoz kışşə, kız çər.

Zurtə kəs lım poloz uvtın...
Pizə brigadalən üz.
Plotbıssə tırə ker vuntən...
Vər tıjs völkıt da juz.

Тәв.

Mu sebraşis ıymən. Kəzlən uvvez
nokırtçısə. Tujjez kəşşənb̄ gezən. Kezan-kə
vokə, ıym̄s kosvi.

Sondi lazmyta vetlə novəət. Oz jest̄
mytçışnb̄, vərə sajəvtçə-ñi. Moroz. Nyr
çerəltə.

Çeładlə tavo vur. Oz kənmə. N jə v̄d
lun skoləə vajətənb̄ kolxoznəj vələn.

Ətər kəzyt, kəzyt təv.
Sylle kəskə mijan vəv.
Dodđbn̄ mijə unaən.
Çoza munam skoləə.

Vadəryn.

Əksisə çələd velətçəm vəryn.

Pjodor suə:

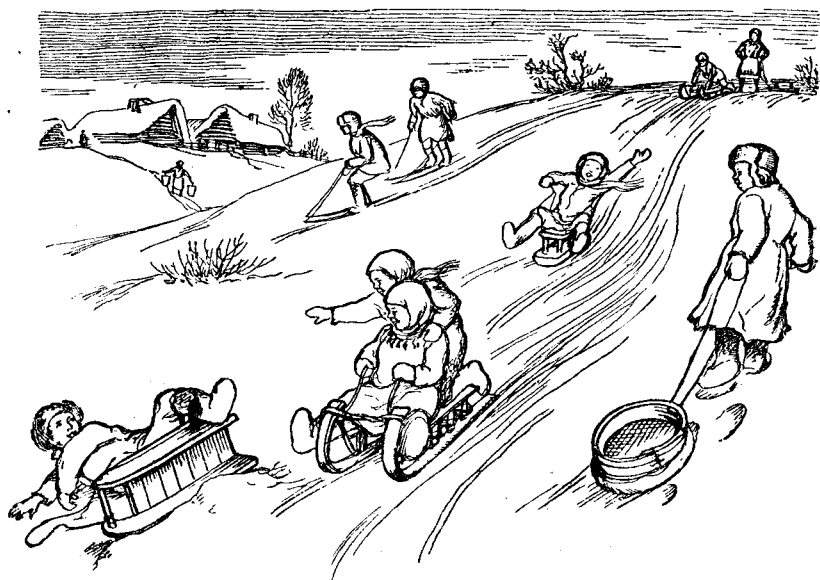
— Munam, çələd, keram katok.

Boştisə vьdənnьs zьrrez. Vesətisə jь.
Volkətisə da kiştisə vaən.

Əddən i vur katok sogmis nьlən.

Їvskəнь koңokkez,
gigiң-gogiң sogmə şer:
supkə asşis kokkez
mijan Vaņa pioner.

Ылашам.

Ek-k, katuskanьm mijan,
пiльg, пiльg, volкьt!..
Bura, bura Ылашам,
вьdкoд golos зoлгә...

Kojam-lezшam posнi jәz,
turьlokән vәram.
Ozә vizә kәзьttez,
вьdәnnьs әtәгьп.

Gaza, gaza, әdдән bur!
Lozzezән Ыskәvtam.
Lodka сььs gur da gur,
govкьs ru jukәvtә.

Ըամրաբշոն.

Քել օշն տէլս
շլ՛, օրս՝...

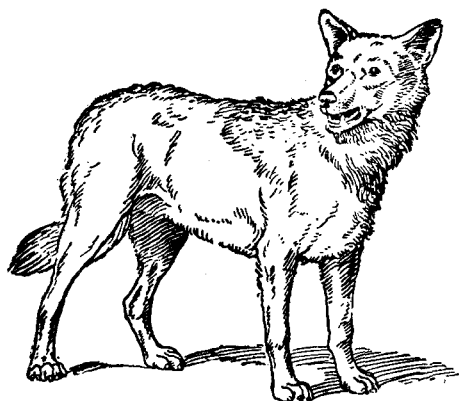
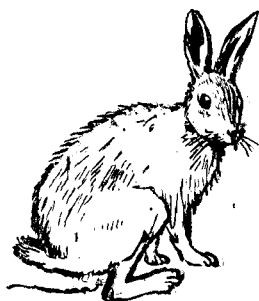
Ըամրա՞ մեմամ
վիշն ՎՅՎ.

Եսկճնտա ԼԵյա,
կԵՅի դճՎ.

Մե Լեւշա... Կօլա
կերճ ճօրս՝.

Դճճ.

1. ՔաշկԵՄ ճօճկօմ ճնճն
մԵ Վեւտիշիս օմճն.
2. ԵՄճԼճՅՆ ԼԵՄԵՅ ԵՄԵ.
Մօրօզ ճերճԼճճ ըՄԵ.
ԴճՎ սՅգճ լեճճ.
Կճր օՅլճ էճճ?

Zvirrez.

Əzim t̄ris l̄mən. Kolxoz vartis zər sorommez. Kəçlə şojn̄ nem. Una kotraşə kəç. Kossə şojan. Jiras pipu kaç—sijən i pət.

Uñnalə kəin, kossə şojan. Bura k̄nəm̄s şimalə. A kəçt̄ piñ uvtə oz şur.

Loktas d̄erev̄na d̄nə. Sedas pon—loas kəinlən əved.

A ur soça petavlə aslas pozış. Da i m̄jlə s̄lə petn̄? Şojan sija zaptis esə arnas. Una koştəm eak, goļi s̄lən pozas. Ur pukalə da pəvsalə şojə.

Ruç.

Vəli tələs kəzət.

Bura eɣjalis ruç. Petis sija kəjşənb.

Azzə—vər dorən kəçok pukalə.

Guşənika, kust sajsaŋ kust saje ruç
pondis şivətçənb kəçlaŋ.

Kəlis kəç—sə dənə kinkə guşaşə da-
uşkətçis rəşşənb. Çintişə da kotərtə.

Ruç sə şərə....

Vermis-ja ruç sogja rəşşənb kəçs?

Kin eta?

1. But-bat.

But-bat.

Çoçkom vel,

kuz peļ.

2. Şətməgən, şətməgən

munəstas.

Şo-ŋi-ed zvirokəs

kutəstas.

Verdә kajjez.

Şәkьt ovnъ kajjezlә tәvnaş. Kәzьt
şogja niјә saјәvtә gәnnъş. A şojan azzьnъ
nъlә zev şәkьt. Lьm uvтә vьdәş şuris.

Çikişşez, şәdkajjez
levzişә sonьtinә.

Şәdrakaez levzişә.

Rakaez, çavkannez,
kaeaez kerkuez dьnә
loktәnъ, koşşәnъ şojan.

A to i pişәggez:—Pi-pi-pi!

Vorovejjez gudәtәnъ kerku gәgәр.

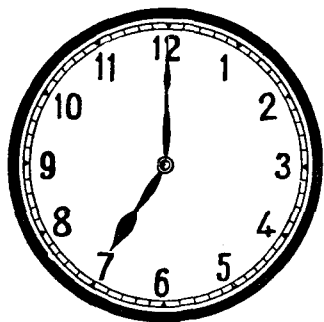
Еьgәş kajjez. Vermasә еьg poniş
kuvnъ.

A kajjez vura kolәnъ miјanlә.

Nija vьd gagsә şojәnъ, Beregitәnъ
miјanliş urozaj.

Verd kajjesә tәvnaş!

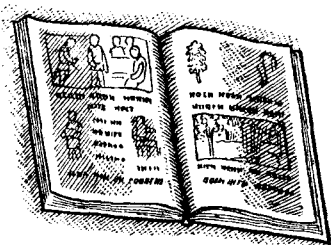
Ker nъlә kormuskaez.

Təd-zə təd...

1. Абу кок, абу әм,
а vetlə da viştalə, kər
kolə vodnъ uznъ, kər
çeççьnъ.

2. Ne turun, a işoka.
Ne jərnəs, a vurəma.
Ne mort, a viştaşə.

Giziş.

Eta vəli ətik dєrevnəbn.

Loktis staruka dьnə gərdarmejka Ərin
da suə:

— Ək, baba! İnda вь ajkaələ gizət,
da giznъ vot og kuz.

— Vizçişьs ңevna. Loktas Gizişьs, te-
nъt sija gizas.

Loktis vərşan starik, pьris kerkuə.

— Sija vidno loktis,—dumajtə Ərin.

— Gizьs, dєda, gizət.

— Ək, içmou! Og kңz. Vizçişьs. Loktas
Gizişьs, tenъt sija gizas.

Loktis uçitık udav zonkaok. Sumkasə
lavıçə puktis.

Staruka suə sılə:

— No, Mița, pukşь pьzan saje sьd
şojnь. Dьr tenə vizçişim.

A Ərin etbliş oz i juaş. Pukalə, şo
vizçişə Gizişsə.

Oz lok nekin. Ərin vəra jualə starukaliş:

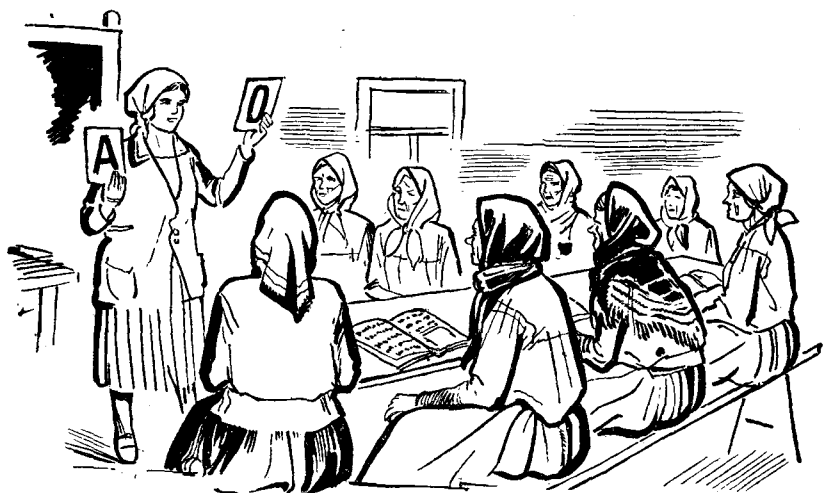
— Baba, da kər-nə loktas Gizişьs?

— Da-ed to sija pьzan sajas pukalə.

Niմьs sьlən Mița, a suam Gizişən.

Sija toko mijan gizişnьm, şijən i pondim
sunь Gizişən.

Giziş gisis Ərinlə gizət.

Əni Ərin velətçə likpunktьn. Sovet
stranaьn med ez vələ velətçьtəmmes.

Aa Bb Cc Çç Ee Dd

Aa, Bb, Cc, Çç, Ee, Dd,

Đđ Ee Əə Ff Gg Ii

Đđ, Ee, Əə, Ff, Gg, Ii,

Jj Kk Ll Ll Mm Nn

Jj, Kk, Ll, Ll, Mm, Nn,

Nn Oo Pp Rr Ss Şş

Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Şş,

Şş Tt Țț Uu Vv bb

Şş, Tt, Țț, Uu, Vv, bb,

Xx Zz Zz Zz 33 33

Xx, Zz, Zz, Zz, 33, 3z.

Допыс 45 уг., реперлот 25 уг.
Цена 45 коп., переплет 25 коп.

У-10 н.

С. Ф. ГРИБАНОВ и А. Т. МОШЕГОВА
Б У К В А Р Ь

На коми-пермяцком языке

ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧЕБНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
Москва, Кузнецкий мост, 16.